

Euroopan unionin
neuvosto

**Bryssel, 3. maaliskuuta 2022
(OR. en)**

6784/22

**POLCOM 7
COMER 26
WTO 32**

SAATE

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	1. maaliskuuta 2022
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 74 final
Asia:	KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE Euroopan parlamentin ja neuvoston 15. toukokuuta 2014 annetun asetuksen (EY) N:o 654/2014 soveltamisalan uudelleentarkastelu

---

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 74 final.

Liite: COM(2022) 74 final

Bryssel 1.3.2022
COM(2022) 74 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**Euroopan parlamentin ja neuvoston 15. toukokuuta 2014 annetun asetuksen (EY) N:o
654/2014 soveltamisalan uudelleentarkastelu**

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Euroopan parlamentin ja neuvoston 15. toukokuuta 2014 annetun asetuksen (EY) N:o 654/2014 soveltamisalan uudelleentarkastelu

1. JOHDANTO

Toukokuun 15. päivänä 2014 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 654/2014, jäljempänä 'täytäntöönpanoasetus', vahvistetaan säännöt ja menettelyt, jotta Euroopan unioni voi harjoittaa sille kansainvälisten sopimusten nojalla kuuluvia oikeuksiaan tehokkaasti ja oikea-aikaisesti. Tavoitteena on suojata unionin taloudellisia etuja.¹ Täytäntöönpanoasetuksen soveltamisalaa päivitettiin vuonna 2021. Tarkoituksena oli lisätä unionin toimintamahdollisuuksia haasteisiin vastaamiseksi ja vahvistaa asetuksen vaikuttavuutta ja johdonmukaisuutta.²

Täytäntöönpanoasetuksella annetaan unionille mahdollisuus suspendoida tai peruuttaa Maailman kauppajärjestön WTO:n sopimuksen ja muiden kansainvälisten kauppasopimusten mukaiset myönnytykset tai muut velvoitteet seuraavissa tilanteissa:

- unionin oikeuksien täytäntöönpano kauppasopimuksen nojalla, kun jokin kolmas maa rikkoo kauppasopimusta joko sen jälkeen, kun kauppariidassa on päädytty unionille suotuisaan ratkaisuun, tai kun unionin pyrkimykset saada aikaan sitova ratkaisu kauppariidassa eivät onnistu syistä, jotka eivät ole unionin vastuulla, ja
- unionin velvoitteiden tasapainottaminen kauppasopimuksen nojalla ja mukaisesti, kun kolmannet maat ottavat käyttöön suojatoimenpiteitä tai muuttavat yksipuolisesti tariffimyönnytyksiä tai palvelusitoumuksia, joista unioni hyötyy.

Täytäntöönpanoasetuksella annetaan komissiolle valtuudet hyväksyä, muuttaa, suspendoida ja peruuttaa kauppapoliittisia toimenpiteitä näissä olosuhteissa. Ennen täytäntöönpanoasetuksen hiljattaista muuttamista täytäntöönpanosäädöksillä voitiin hyväksyä vain kauppapoliittisia toimenpiteitä, jotka koskevat tavara kauppaa ja pääsyä julkisiin hankintoihin. Vuoden 2021 muutoksella näitä mahdollisuuksia laajennettiin niin, että niihin sisältyvät toimenpiteet, jotka koskevat palvelukauppaa ja tiettyjä teollis- ja tekijänoikeuksien kaupan liittyviä näkökohtia. Komissio hyväksyy täytäntöönpanoasetukset tarkastelumenettelyä noudattaen ja tarpeen mukaan asiaan liittyvien sidosryhmiltä suoritettujen tietojen keruun jälkeen.

---

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 654/2014, annettu 15. toukokuuta 2014, unionin oikeuksien harjoittamisesta kansainvälisten kauppasääntöjen soveltamista ja täytäntöönpanoa varten (EUVL L 189 27.6.2014, s. 50).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/167, annettu 10. helmikuuta 2021, unionin oikeuksien harjoittamisesta kansainvälisten kauppasääntöjen soveltamista ja täytäntöönpanoa varten annetun asetuksen (EU) N:o 654/2014 muuttamisesta (EUVL L 49, 12.2.2021, s. 1).

2. UDELLEENTARKASTELUA KOSKEVA VAATIMUS

Täytäntöönpanoasetuksen 10 artiklassa säädetään, että komissio tarkastelee uudelleen asetuksen soveltamisalaa – ottaen erityisesti huomioon mahdollisesti hyväksyttävää kauppapoliittiset toimenpiteet – sekä asetuksen täytäntöönpanoa. Uudelleentarkastelussa olisi keskityttävä myös kauppapoliittisiin lisätoimenpiteisiin, joilla suspendoidaan myönnytyksiä tai muita velvoitteita teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvien näkökohtien alalla.

Uudelleentarkastelu on suoritettava viimeistään yksi vuosi 13. helmikuuta 2021 jälkeen, ja komissio esittää havainnoistaan kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

Asetuksen aiemmat uudelleentarkastelut tehtiin vuosina 2017 ja 2019.³

Tämän tarkastelun kohteena oleva ajanjakso ulottuu viimeisimmästä uudelleentarkastelusta eli joulukuusta 2019 tähän asti. Vuoden 2021 muutoksen osalta uudelleentarkastelukausi ulottuu 13. päivästä helmikuuta 2021 (muutoksen voimaantulopäivä) tähän asti.

3. TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUKSEN SOVELTAMISALAN, KAUPPAPOLIITTISTEN TOIMENPITEIDEN JA TÄYTÄNTÖÖNPANON UDELLEENTARKASTELU

3.1. Asetuksen soveltamisala

Täytäntöönpanoasetuksen 3 artiklassa esitetään erityistilanteet, joissa täytäntöönpanoasetusta sovelletaan ja joissa unioni voi reagoida kauppapoliittisilla toimenpiteillä. Vuoden 2021 muutoksella alkuperäistä soveltamisalaa täydennettiin jäljempänä esitetyillä tilanteilla.

3.1.1. 3 artiklan a ja b alakohta: kauppariidan ratkaiseminen sitovasti unionin eduksi

Täytäntöönpanoasetusta sovelletaan, kun riitojenratkaisumenettely WTO:ssa (3 artiklan a alakohta) tai jonkin muun kansainvälisen kauppasopimuksen nojalla (3 artiklan b alakohta) johtaa kauppariidan sitovaan ratkaisuun ja antaa unionille oikeuden täytäntöönpanoon, koska hävinnyt osapuoli on laiminlyönyt täytäntöönpanon. Täytäntöönpanoasetusta voidaan näin ollen soveltaa, kun riita-asia on ratkaistu sitovasti unionin hyväksi.

Täytäntöönpanoasetusta käytettiin uudelleentarkastelukaudella kerran tällaisessa tilanteessa. Vuonna 2020 unionissa otettiin käyttöön kauppapoliittisia toimenpiteitä, jotka koskivat tiettyjen Yhdysvalloista peräisin olevien tuotteiden tuontia. Kyseessä oli täytäntöönpanotoimi, joka liittyi WTO:ssa ratkaistuihin lentokonevalmistajalle Boeingille myönnettäviin tukia koskevaan riita-asiaan⁴. Toimenpide otettiin käyttöön valituselimen

³ KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – Euroopan parlamentin ja neuvoston 15. toukokuuta 2014 annetun asetuksen (EY) N:o 654/2014 soveltamisalan uudelleentarkastelu ([COM\(2019\)639 final](#), 15.5.2014); KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – Täytäntöönpanoasetuksen soveltamisalaa koskeva alustava tarkastelu ([COM\(2017\) 373 final](#)).

⁴ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/1646, annettu 7. marraskuuta 2020, tiettyjä Amerikan yhdysvalloista peräisin olevia tuotteita koskevista kauppapoliittisista toimenpiteistä Maailman kauppajärjestön riitojen ratkaisemista koskevaan sopimukseen perustuvan kauppakiistaratkaisun

annettua huhtikuussa 2019 raportin, jossa vahvistettiin Yhdysvaltojen sääntöjenvastaisuus WTO:n riita-asiassa ja WTO:n ratkaisu vastatoimenpiteiden tasosta. Valituselimen raportissa vahvistettiin, että Yhdysvaltojen tuki Boeingille aiheutti edelleen merkittävää vahinkoa Airbusille.

Vastatoimenpiteiden käyttöönottoa varten komissio keräsi täytäntöönpanoasetuksen mukaisesti tietoja laatiakseen alustavan luettelon Yhdysvalloista tulevista tuotteista, joiden osalta unioni voisi toteuttaa vastatoimenpiteitä.⁵

Unioni suspendoi heinäkuussa 2021 käyttöön otettujen toimenpiteiden soveltamisen viideksi vuodeksi.⁶ Suspendoinnin tarkoituksena on antaa näille kahdelle osapuolelle mahdollisuus jatkaa keskusteluja siitä, miten suurten siviili-ilma-alusten rahoitusta, t&k-rahoitusta ja erityistukea koskevat aikomukset voidaan toteuttaa käytännössä.⁷

Täytäntöönpanoasetuksen käyttö tässä tapauksessa vaikutti merkittävästi asian myönteiseen kehitykseen. Riittävä tasapaino ja vastavuoroisuus saatiin palautettua vasta sen jälkeen, kun EU otti käyttöön toimenpiteitä Yhdysvalloista peräisin olevassa tuonnissa – Yhdysvallathan oli jo ottanut käyttöön laajoja täytäntöönpanotoimenpiteitä unionia vastaan WTO:ssa käsitellyn Airbus-riidan perusteella. Tämä loi oikeanlaisen ympäristön myöhempiä rakentavia neuvotteluja ja nyttemmin saavutettua ratkaisua varten.

Asetuksen rajoitettu käyttö 3 artiklan a ja b alakohdassa vahvistetuilla perusteilla uudelleentarkastelukaudella johtuu käsiteltävinä olevien kauppariitojen menettelyvaiheista. Täytäntöönpanovaihe on kauppariidassa erittäin pitkälle edennyt vaihe, johon vain harvoissa tapauksissa päädytään, koska useimmat ratkaistaan jo paljon aiemmin.⁸ Toisaalta ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että pelkästään välineen olemassaololla ja mahdollisuudella käyttää sen mukaisia unionin oikeuksia on varoittava vaikutus kolmansiin maihin vähentämällä niiden halukkuutta sääntöjenvastaisuuteen unionin kannalta suotuisten oikeudenkäyntien seurauksena. Tämä vaikutus voi jopa estää kauppasopimuksen mukaisten sitoumusten noudattamatta jättämistä näissä maissa alun perinkin.

---

mukaisesti (EUVL L 373, 9.11.2020, s. 1); United States — Measures Affecting Trade in Large Civil Aircraft — Second Complaint (DS353).

⁵ WTO Boeing dispute: EU issues preliminary list of US products considered for countermeasures; https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/ip_19_2162

⁶ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/1123, annettu 8. heinäkuuta 2021, tiettyjen täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2020/1646 käyttöön otettujen Amerikan yhdysvalloista peräisin olevia tuotteita koskevien Maailman kauppajärjestön riitojen ratkaisemista koskevaan sopimukseen perustuvan kauppakiistaratkaisun mukaisten kauppapoliittisten toimenpiteiden keskeyttämisestä (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 43).

⁷ [EU ja Yhdysvallat ottavat ratkaisevan askeleen lentokonekiistan päättämiseksi](#)

⁸ Ks. meneillään olevia EU:n riitojenratkaisutapauksia koskeva yleiskatsaus kauppapolitiikan pääosaston verkkosivustolla ([overview of EU's active dispute settlement cases](#)), 10.12.2021.

3.1.2. 3 artiklan aa ja bb alakohta: kauppariidan ratkaisemisen estäminen

Nämä perusteet otettiin käyttöön vuoden 2021 muutoksella. Ne ovat samankaltaisia kuin 3.1.1 kohdassa esitetyt perusteet, koska ne liittyvät EU:n oikeuksien täytäntöönpanoon kauppariidoissa, mutta ne koskevat erityisesti riitojenratkaisumenettelyn estämistä.

Täytäntöönpanoasetus laadittiin alun perin olettaen, että käytössä on täysin toimiva riitojenratkaisumenettely, jonka pohjalta tehdään lopullinen ja sitova ratkaisu. Tilanteissa, joissa unionin vastapuoli ei tee yhteistyötä ja estää sitovaan ja täytäntöönpanokelpoiseen päätökseen johtavan menettelyn, ei päästä asetuksen tavoitteeseen eli unionin etujen turvaamiseen siten, että annetaan unionille tarvittavat välineet, joilla voidaan reagoida vaikuttavasti ja nopeasti kolmansien maiden laittomiin toimenpiteisiin. Näihin haasteisiin vastaamiseksi komissio ehdotti täytäntöönpanoasetuksen päivittämistä, ja asetusta muutettiin vuonna 2021.

Sen soveltamisen erityisolosuhteet ovat seuraavat:

- i. WTO:n kauppariitojen osalta täytäntöönpanoasetusta sovelletaan sen jälkeen, kun jäsenille on jaettu WTO:n paneelin raportti, jossa hyväksytään kokonaan tai osittain unionin esittämät vaatimukset, jos WTO:n riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevan sopimuksen 17 artiklan mukainen valitus on tehty mutta sitä ei voida saattaa päätökseen, koska valituselin ei kykene toimimaan, ja jos kolmas maa ei suostu edellä mainitun sopimuksen 25 artiklan mukaiseen valitusten välimiesmenettelyä koskevaan väliaikaisjärjestelyyn.

Muutoksen taustalla oli tämänhetkinen tilanne, jossa WTO:n valituselin ei toimintakykyinen. Kuten tiedetään, WTO:n valituselin ei tällä hetkellä ole toimintakykyinen, koska Yhdysvallat estää valituselimen uusien jäsenten nimittämisen. WTO:n valituselin ei voi käsitellä 11. joulukuuta 2019 lähtien toimitettuja valituksia, eikä se enää käsittele valituksia, jotka toimitettiin ennen kyseistä päivämäärää mutta joiden käsittelyä ei saatu päätökseen vuoden 2020 alkupuolella. Näin ollen tilanne pätee edelleen ja antaa unionille mahdollisuuden toteuttaa täytäntöönpanotoimia WTO:n riita-asioissa, joiden käsittely on estetty valitusvaiheessa, paitsi jos valituksen tutkinnasta sovitaan WTO:n riitojenratkaisusopimuksen 25 artiklan mukaisesti.

Muutos tarjoaa suojaa, ja sen lisäksi unioni ponnistelee jatkuvasti kriisin ratkaisemiseksi. Unioni kehitti monenvälisen väliaikaisjärjestelyn, jolla tavoitellaan mahdollisimman paljon WTO:n valitusmekanismia muistuttavaa mekanismeita käyttämällä välimiesmenettelyä, josta määrätään WTO:n riitojenratkaisusopimuksen 25 artiklassa.⁹ Järjestelyllä pidetään voimassa muun muassa sitova kaksivaiheinen WTO:n riitojenratkaisumekanismi. Useat muut WTO:n jäsenet liittyivät järjestelyyn, joka on avoin kaikille jäsenille vapaaehtoisuuspohjalta, ja sitä voidaan käyttää myös tapauskohtaisesti erityisten riitojen ratkaisuun.

- ii. Muihin EU:n kauppasopimuksiin, myös alueellisiin tai kahdenvälisiin sopimuksiin, liittyvien kauppariitojen osalta täytäntöönpanoasetusta sovelletaan, jos ratkaisu ei ole mahdollinen, koska kolmas maa ei toteuta toimia, jotka ovat tarpeen riitojenratkaisumenettelyn toimimiseksi, esimerkiksi viivyttämällä

---

⁹ [Interim appeal arrangement for WTO disputes becomes effective](#)

kohtuuttomasti menettelyjä siten, että kyse on kieltäytymisestä yhteistyöstä prosessissa.

Täytäntöönpanoasetuksen vuoden 2019 uudelleentarkastelussa yksilöitiin tällaisia estämiseen liittyviä riskejä. Jos toinen osapuoli ei esimerkiksi nimitä välimiestä eikä tilanteen korjaamiseksi ole mitään varajärjestelyä, unioni ei voi saada sitovaa päätöstä, joka olisi täytäntöönpanokelpoinen.

(Suhteellisen lyhyen) uudelleentarkastelukauden aikana ei ole esiintynyt täysin tällaista tilannetta, joka olisi johtanut muutetun täytäntöönpanoasetuksen käyttöön. Muutetun säädöksen käyttöä on kuitenkin harkittu joissakin tapauksissa, ja pelkästään sen käyttömahdollisuus on saattanut kannustaa asianomaista kolmatta maata hyväksymään sitovan ratkaisun WTO:n riita-asiassa.

Käynnissä olevissa riita-asioissa säädöksen käyttämättä jättäminen johtuu siten osittain siitä, että monenvälinen väliaikainen järjestely on käytettävissä ja toiminnassa ja että muissa tapauksissa osapuolet kykenevät sopimaan tapauskohtaisesti välimiesmenettelyssä. Lisäksi säädöksen käyttämättä jättäminen liittyy käynnissä olevien riita-asioiden menettelyvaiheeseen, koska riita-asian on oltava tietyssä vaiheessa, jotta täytäntöönpanoasetusta voidaan mahdollisesti ryhtyä soveltamaan.

3.1.3. 3 artiklan c alakohta: tasapainottavat toimenpiteet vastauksena kolmannen maan käyttöön ottamiin suojatoimenpiteisiin

Muu tilanne, jossa täytäntöönpanoasetusta sovelletaan, kattaa tasapainottavat toimenpiteet, jos kolmas maa ottaa käyttöön suojatoimenpiteen ja WTO:n suojalausekesopimus (8 artikla) tai suojatoimenpiteitä koskevat säännöt muissa unionin sopimuksissa antavat unionille oikeuden tasapainottamiseen.

Täytäntöönpanoasetusta on käytetty kaikkiaan kaksi kertaa tätä tarkoitusta varten, kerran uudelleentarkastelukaudella. Ensimmäinen tapaus koskee unionin reagointia Yhdysvaltojen vuonna 2018 käyttöön ottamiin teräksen ja alumiinin tuontitulleihin.¹⁰ Toinen tapaus koskee unionin samankaltaista reagointia Yhdysvaltojen vuonna 2020 käyttöön ottamiin teräksen ja alumiinin johdannaistuotteiden tuontitulleihin.¹¹ Molemmissa tapauksissa unioni otti käyttöön tasapainottavia toimenpiteitä lisätulleina, joita sovellettiin Yhdysvalloista tuotaviin tiettyihin tuotteisiin. Tasapainottavien toimenpiteiden käyttöönottoa koskevan täytäntöönpanosäädöksen hyväksyminen vei menettelyllisesti noin kaksi kuukautta ensimmäisessä tapauksessa ja kuukauden toisessa tapauksessa, mikä on WTO-sopimuksessa asetettujen määräaikojen mukaista.

Täytäntöönpanoasetusta sovellettiin myöhemmin uudelleentarkastelukauden aikana kahteen otteeseen näiden tasapainottavien toimenpiteiden suspendoimiseksi vuonna 2021.¹² Suspendointi tarjosi unionille ja Yhdysvalloille tarvittavat edellytykset käynnissä

¹⁰ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/724, annettu 16. toukokuuta 2018, Yhdysvalloista peräisin olevia tuotteita koskevista tietyistä kauppapoliittisista toimenpiteistä (EUVL L 122, 17.5.2018, s. 14) ja komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/886, annettu 20. kesäkuuta 2018, Amerikan yhdysvalloista peräisin olevia tiettyjä tuotteita koskevista tietyistä kauppapoliittisista toimenpiteistä ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2018/724 muuttamisesta (EUVL L 158, 21.6.2018, s. 5).

¹¹ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/502, annettu 6. huhtikuuta 2020, Yhdysvalloista peräisin olevia tuotteita koskevista tietyistä kauppapoliittisista toimenpiteistä (EUVL L 109, 7.4.2020, s. 10).

¹² Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/866, annettu 28. toukokuuta 2021, täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2018/886 käyttöön otettujen Amerikan yhdysvalloista peräisin olevia

olevan yhteistyön edistämiseen, mukaan lukien tullien poistaminen.¹³ Tasapainottavia toimenpiteitä ei sovelleta tällä hetkellä.

Täytäntöönpanoasetuksella varmistettiin, että EU kykeni vastaamaan nopeasti Yhdysvaltojen suojaustoimenpiteisiin ja puolustamaan EU:n taloudellisia etuja kahdessa tärkeässä tilanteessa. Lisäksi se, että unionilla oli käytettävissään toimintamahdollisuuksia, vaikutti jatkuviin pyrkimyksiin ratkaista taustalla oleva kysymys. Aktiivisten tasapainottavien toimenpiteiden suspendointi oli keskeistä pyrittäessä poistamaan Yhdysvaltojen tullit. Sen vuoksi voidaan päätellä, että täytäntöönpanoasetuksen käyttö osoittautui olennaiseksi ja se tarjosi unionille merkittävän välineen, jolla voitiin puuttua onnistuneesti Yhdysvaltojen teräs- ja alumiinitulleihin.

3.1.4. 3 artiklan d alakohta: myönnytysten tai sitoumusten muuttaminen

Viimeinen tilanne, jossa täytäntöönpanoasetusta voidaan käyttää, on jos jokin WTO:n jäsen muuttaa yksipuolisesti myönnytyksiä vuoden 1994 tullitariffeja ja kauppaa koskeva yleissopimuksen (GATT 1994 -sopimuksen) XXVIII artiklan tai sitoumuksia palvelukaupan yleissopimuksen (GATS-sopimus) XXI artiklan mukaisesti eikä tavaroiden osalta ole sovittu hyvitysjärjestelyistä ja palvelujen ollessa kyseessä korvaavia muutoksia ei tehdä GATS-sopimuksen XXI artiklan mukaisen välimiesmenettelyn päätösten mukaisesti.

Alun perin täytäntöönpanoasetusta voitiin soveltaa vain GATT 1994 -sopimuksen XXVIII artiklaan liittyvissä tilanteissa. Vuoden 2021 muutoksella täydennettiin säännöstä niin, että myös GATS-sopimuksen XXI artiklaa koskevia tilanteita voidaan käsitellä. Lisäys on looginen ja oikeutettu, kun otetaan huomioon näiden tilanteiden samankaltaisuudet.

Uudelleentarkastelukaudella ei esiintynyt tällaisia tilanteita. Ei ole myöskään viitteitä siitä, että tietty WTO:n jäsen aikoo muuttaa myönnytyksiä tai sitoumuksia käymättä neuvotteluja korvaavista muutoksista. Asetuksella on saattanut olla varoittava vaikutus, koska pelkäänsen sen olemassaolo osoittaa, että unioni on valmis ja hyvin varustautunut käyttämään vaikuttavasti kyseisten säännösten mukaisia tasapainottavia oikeuksiaan.

3.2. Kauppapoliittiset toimenpiteet

Täytäntöönpanoasetuksen 5 artiklassa luetellaan mahdolliset kauppapoliittiset toimenpiteet, joita unioni voi käyttää 3.1 kohdassa yksilöidyissä tilanteissa. Alun perin luetteloon kuuluivat seuraavat:

- (a) *5 artiklan 1 kohdan a alakohta: tariffimyönnytysten suspendointi ja uusien tai korkeampien tullien käyttöönotto,*
- (b) *5 artiklan 1 kohdan b alakohta: tavaroiden tuontiin tai vientiin sovellettavien määrällisten rajoitusten käyttöönotto tai korottaminen, ja*

---

tiettyjä tuotteita koskevien kauppapoliittisten toimenpiteiden keskeyttämisestä (EUVL L 190, 31.5.2021, s. 94); komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/2083, annettu 26. marraskuuta 2021, täytäntöönpanoasetuksilla (EU) 2018/886 ja (EU) 2020/502 käyttöön otettujen Amerikan yhdysvalloista peräisin olevia tiettyjä tuotteita koskevien kauppapoliittisten toimenpiteiden keskeyttämisestä (EUVL L 426, 29.11.2021, s. 41).

¹³ [EU-US Joint statement of 31 October 2021](#); [European Union statement of 31 October 2021](#);

(c) *5 artiklan 1 kohdan c alakohta: myönnytysten suspendointi julkisten hankintojen alalla.*

Vuoden 2021 muutoksella luetteloon lisättiin seuraava:

- (a) *5 artiklan 1 kohdan ba alakohta: palvelukauppaa koskevien velvoitteiden suspendointi ja palvelukauppaa koskevien rajoitusten asettaminen.* Tämä edellyttää vaiheiden pakollista priorisointia/hierarkiaa. Ennen seuraavaan ryhmään siirtymistä komission on käytävä läpi edeltävä ryhmä ja pääteltävä, että toimenpiteet eivät ole mahdollisia. Ensimmäisessä ryhmässä ovat palvelut, jotka edellyttävät unionin laajuisesti voimassa olevaa lupaa. Toisessa ryhmässä ovat palvelut aloilla, joilla on kattavaa unionin lainsäädäntöä. Kolmannessa ryhmässä tietojen keruu on osoittanut, että toimenpiteistä aiheutuu vähiten rasitetta kansallisen lainsäädännön kannalta.
- (b) *5 artiklan 1 kohdan bb alakohta: unionin toimielimen tai viraston myöntämien ja kaikkialla unionissa voimassa olevien teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyviä näkökohtia koskevien velvoitteiden suspendointi sekä teollis- ja tekijänoikeuksien suojaa tai niiden kaupallista hyödyntämistä koskevien rajoitusten asettaminen sellaisille oikeudenhaltijoille, jotka ovat kyseisen kolmannen maan kansalaisia.* Nämä mahdollisuudet vastaavat suurelta osin palveluihin sovellettavaa ensimmäistä hierarkista vaihetta.

Väline on parantunut merkittävästi sen jälkeen, kun palveluihin ja teollis- ja tekijänoikeuksiin sovellettavat toimenpiteet tulivat käytettäviksi helmikuussa 2021, ja unionin kyky käyttää kauppasopimusten mukaisia oikeuksiaan on lisääntynyt useilla tavoilla:

- täytäntöönpanosäädös on vaikuttavampi, myös siten, että sillä saadaan aikaan merkittävä varoittava vaikutus, joka kohdistuu kolmansien maiden laittomiin toimiin;
- sillä vastataan nykyaikaisten ja tietoon perustuvien talouksien tarpeisiin;
- siinä otetaan huomioon palvelujen ja teollis- ja tekijänoikeuksien yleisyys kansainvälisessä kaupassa;
- unionin uskottavuus on lisääntynyt, kun se pyrkii neuvottelemaan oikeuksien haltijoiden suojasta ulkomailla;
- se osoittaa, että unioni on päättänyt käyttää täysimääräisesti sille kauppasopimusten mukaisesti kuuluvia oikeuksia, myös vahvistamalla täytäntöönpanovelvoitteiden vaikuttavuutta ristikkäisillä vastatoimilla.

Kaikissa kolmessa täytäntöönpanoasetuksen soveltamistapauksessa, myös uudelleentarkastelukaudella, kyseessä olivat kauppapoliittiset toimenpiteet, jotka toteutettiin unioniin tuotavien tavaroiden lisätulleina. Toimenpiteet olivat oikeasuhteisia kolmansien maiden (tässä tapauksessa Yhdysvaltojen) toimenpiteiden aiheuttamaan vahinkoon nähden. Tuontitullien käyttö osoittautui vaikuttavaksi keinoksi, jolla asetettiin hinta Yhdysvaltojen taloudelle, ja se oli yksi tekijä, joka kannusti sitä muuttamaan toimenpiteitään. Tämän tuloksena kaikki täytäntöönpanoasetuksen mukaiset toimenpiteet on tällä hetkellä suspendoitu, koska Yhdysvaltojen toimenpiteitä ei sovelleta samoin kuin aiemmin.

Mitään muita 5 artiklan mukaisia mahdollisuuksia ei otettu käyttöön uudelleentarkastelukaudella. Tämä johtuu osittain suhteellisen lyhyestä ajanjaksosta, joka on kulunut vuoden 2021 muutoksesta, jolla lisämahdollisuudet otettiin käyttöön. Lisäksi tavaroiden tuontitullien käyttö on ollut vaikuttavaa, kuten todettiin. Uudelleentarkastelukaudella ei tullut esiin ristikkäisiin vastatoimiin liittyviä tapauksia¹⁴, joissa olisi voitu harkita muita kuin tavaroita koskevia vastatoimia, esimerkiksi palvelukaupan tai teollis- ja tekijänoikeuksien alalla. Boeingin tapauksessa Yhdysvaltojen toimenpiteet, jotka käynnistivät unionin vastatoimenpiteet, koskivat tavaroita WTO:n sopimuksen mukaisesti, ja unioni kykeni vastaamaan vaikuttavasti tavaroita koskevilla toimenpiteillä. WTO:n suojalausekkeisiin liittyvissä tapauksissa ei olisi ollut sallittua vastata muilla toimenpiteillä kuin sellaisilla, jotka koskevat tavaroita, WTO:n tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen mukaisen velvoitteiden suspendoinnin lisäksi. Sen vuoksi täytäntöönpanoasetuksen 5 artiklan mukaisia muita mahdollisuuksia ei ole vielä testattu, mutta ne ovat käytettävissä tulevaa käyttöä varten.

Toimenpiteiden soveltamisalan laajentaminen teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvien näkökohtien alalla

Vuonna 2021 tehtyä mahdollisten toimenpiteiden soveltamisalan laajentamista teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvien näkökohtien alalla voidaan pitää periaatteessa merkittävänä mutta käytännössä rajoitettuna. Sillä tarjotaan mahdollisuus täytäntöönpanotoimenpiteisiin asettamalla unionin toimielimen tai viraston myöntämien ja kaikkialla unionissa voimassa olevien teollis- ja tekijänoikeuksien suoja tai niiden kaupallista hyödyntämistä koskevia rajoituksia sellaisille oikeudenhaltijoille, jotka ovat kyseisen kolmannen maan kansalaisia. Tämä soveltamisala vastaa suurelta osin palvelukauppaa koskeviin toimenpiteisiin sovellettavan hierarkian ensimmäistä vaihetta. Käytännössä sitä voidaan soveltaa tällä hetkellä maantieteellisiin merkintöihin, EU:n tavaramerkkeihin, EU:n malleihin ja kasvilajikkeisiin. Siinä ei säädetä täytäntöönpanotoimista, jotka toteutettaisiin esimerkiksi patenteihin ja copyright-oikeuksiin vaikuttavina toimenpiteinä.

Komission nykyisen arvion mukaan soveltamisalan laajentamiselle edelleen ei ole oikeudellisia tai teknisiä esteitä ja laajentaminen olisi yleisesti ottaen hyödyllistä. Se lisäisi täytäntöönpanovälineen vaikuttavuutta ja uskottavuutta, koska se lisäisi tilanteita, joissa unionin voisi käyttää oikeuksiaan tehokkaasti, jos kolmas maa rikkoo EU:n sopimukseen kirjattua teollis- ja tekijänoikeuksien suoja, ja parantaisi mahdollisuutta toteuttaa tällaisia toimia kansainvälisen oikeuden nojalla. Sillä kannustettaisiin edelleen kolmansia maita noudattamaan sääntöjä, jos ne rikkovat sovittua suoja.

Lisäksi sidosryhmät ovat yleisesti ottaen suhtautuneet myönteisesti toimenpiteisiin, jotka ulottuvat täytäntöönpanoasetuksen nykyistä soveltamisalaa pidemmälle. Pakottamistoimien vastaista välinettä koskevaan komission ehdotukseen¹⁵ liittyvässä julkisessa kuulemisessa sidosryhmiltä kysyttiin nimenomaisesti lisätoimenpiteistä teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvien näkökohtien alalla. Ne toivat esiin asiaan liittyviä ongelmia (huoli liitännäisvahingoista EU:n yrityksille) mutta myönsivät myös mahdolliset hyödyt (vaikuttavuuden ja uskottavuuden lisääntyminen).

Komissio ei sulje pois mahdollisuutta, että se esittää tulevaisuudessa lainsäädäntöehdotuksen, joka koskee täytäntöönpanoasetuksen päivittämistä ja

¹⁴ WTO:n riitojenratkaisusopimuksen 22 artikla.

¹⁵ [Detailed results of the public consultation; Towards an EU anti-coercion instrument.](#)

mahdollisesti muita näkökohtia. Tässä vaiheessa lainsäädäntöehdotusta ei pidetä tarkoituksenmukaisena, kun otetaan huomioon, että asetuksen viimeisin muutos tehtiin varsin hiljattain.

Pakottamistoimien vastaista välinettä koskeva hiljattainen ehdotus sekä säädös, jota komissio on sitoutunut ehdottamaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kauppaa- ja yhteistyösopimuksen täytäntöönpanemiseksi, saattavat olla merkityksellisiä harkittaessa täytäntöönpanoasetuksen soveltamisalan uutta laajentamista jatkossa.

Samalla komissio pitää tärkeänä käytettävissä olevien toimenpiteiden valikoiman ja niiden hyödyllisyyden jatkuvaa seuraamista ja tarkastelua. Tarkastelun olisi perustuttava EU:n riitojenratkaisutoimintaan, tuleviin soveltamistapauksiin ja muuhun kehitykseen, jolla saattaa olla vaikutuksia täytäntöönpanoasetuksen vaikuttavuuteen laajemmin.

3.3. Täytäntöönpano

Asetus on osoittautunut soveltuvaksi ja riittävän joustavaksi välineeksi menettelyn suhteen. Se on mahdollistanut unionin nopeat ja asianmukaiset toimet, kun sitä on käytetty. Asetus on antanut mahdollisuuden reagoida tiukoissa määräajoissa, kun unioni on määrittänyt ja käyttänyt tasapainottavia oikeuksiaan WTO:n sopimuksen mukaisesti vuosina 2018 ja 2020. Se on myös tukenut nopeita ja tehokkaita toimia käynnissä olevien kauppapoliittisten toimenpiteiden suspendoimiseksi, kun se on ollut perusteltua asian kiireellisyyden takia (kahdesti vuonna 2021).

4. PÄÄTELMÄT

Täytäntöönpanoasetusta on tähän mennessä käytetty vain muutamassa tapauksessa, joissa sekä otettiin käyttöön suojatoimenpiteitä ja täytäntöönpanotoimenpiteitä että suspendoitiin nämä toimenpiteet. Se on täyttänyt tavoitteensa eli sillä on suojattu unionin taloudellisia etuja, ja se on osoittautunut keskeisen tärkeäksi ja soveltuvaksi välineeksi, jolla voidaan reagoida kolmansien maiden toimiin tietyissä olosuhteissa. Vaikka käytännön esimerkkejä on vähän, ne ovat osoittaneet, että unioni kykenee reagoimaan nopeasti, vaikuttavasti ja päättäväisesti ja saamaan aikaan myönteisiä tuloksia. Komissio katsoo, että vaikka asetusta on tähän mennessä sovellettu vain vähän tietyissä tapauksissa, pelkällä täytäntöönpanovälineen olemassaololla on myönteinen ja varoittava vaikutus. Se antaa selkeän signaalin unionin kyvystä käyttää vaikuttavasti kauppasopimusten mukaisia oikeuksiaan tai toimia, kun oikeuksia rikotaan. Sen vuoksi saattaa olla niin, että välinettä ei tarvitse käyttää usein sen vahvistamiseksi, että sillä on vaikutusta, koska sen käytön uhka on jo tuottanut tuloksia.

Komissio seuraa edelleen täytäntöönpanoasetuksen yleistä käyttöä ja hyödyllisyyttä. Se jättää avoimeksi mahdollisuuden päivittää edelleen käytettävissä olevia kauppapoliittisia toimenpiteitä tai tilanteita, joissa niitä voitaisiin soveltaa.